

لزوم توجه معماری معاصر به رویکرد ملاحظات طراحی زمینه گرا

فاطمه مختاری زنوزی^{۱*}، کاوس شهری^{۲*}

۱- کارشناس ارشد معماری، گروه معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارومیه، ارومیه ایران (Fmz.166@hotmail.com)

۲- مدیر گروه معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارومیه، ارومیه، ایران (kavosshahri@gmail.com)

چکیده

معماری مقوله‌ای بی ارتباط با گذشته نیست. ساخت و سازهای دهه‌های اخیر بدون در نظر گرفتن ارزش‌های فرهنگی و بومی، چهره شهر را برای ساکنین بیگانه نموده است. ساختمان‌ها با اشکال متنوع و بدون در نظر گرفتن بافت پیرامونی، از زمین سر بیرون می‌آورند. به طوریکه نمی‌توان رابطه معناداری ما بین ساختمان‌های جدید و بناهای با ارزش قدیمی و معماری بومی آن منطقه برقرار نمود. امروزه خیلی از شهرهای ایران در پی تحول تاریخی، دچار دگرگونی شده و شکل جدید آن برای رسیدن به طرحی نو، انسجام و پیوند با ساختار قدیم را بر هم زده است. از این رو، ضروریست بدنبال راهکاری جهت ضابطه‌مند نمودن ساخت و سازها، خصوصا در مناطق تاریخی باشیم. در این ارتباط تصور می‌شود، برای پیشگیری از هرچه بیشتر خدشه‌دار شدن چهره بافت‌های با ارزش شهر شهرهای معاصر ضرورت شناسایی فاکتورهای صوری و محتوایی مربوط به فرهنگ و ارزش‌های موجود در بناهای قدیمی و به کار بستن آن‌ها در ساختمان‌های جدید با ملاحظه پاسخ به نیازهای روز جامعه، راهکار مناسبی باشد. این تحقیق از نوع تحلیلی توصیفی-از نوع کتابخانه ای می باشد که سعی دارد با تعریفی از معماری زمینه گرا اصول معماری این دو مقوله را با الگویی در هویت بخشی به معماری معاصر ارائه دهد.

واژه‌های کلیدی: معماری، زمینه‌گرا، هویت، بافت شهری

۱- مقدمه

هر شهر به تبع نیازها و ظرفیت های خود دارای عناصر شهری و معماری است که به طور کلی بیانگر وضعیت کالبد همان شهر است. حال آنکه بخشی از این عناصر بازمانده ها یی است از زمان گذشته و بخشی دیگر در زمان معاصر بنا شده اند. منظور از زمینه همان محیطی است که معماری در آن شکل می گیرد و محیط دارای ویژگی های جغرافیایی، ساخته شده و فرهنگی است که با هم رابطه ای درونی دارند [۱]. از این رو شناخت کلیه عوامل محیطی، جغرافیایی و انسانی برای پی ریزی بنیان های تاثیرگذار بر کالبد ضروری است [۲]. زمینه گرایی بر این باور است که توازن میان معماری و محیط می تواند هم برای خود اثر و هم برای زمینه عاملی موثر و تقویت کننده باشد. ماریابو تا ارتباط بین ساختمان با پیرامون خود را اینگونه شرح می دهد: « هر اثر معماری دارای محیط ویژه مربوط به خود است به بیانی ساده تر پیرامون این محیط ویژه را می توان بستر ساختمان نامید. ارتباط بین معماری و بستر آن ارتباطی نقش گرفته از یک تاثیر پذیری متقابل است می توان گفت که این